

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**TÜRK DİL KURUMU
2012 YILI DENETİM RAPORU**

EYLÜL 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yürütülen düzenlilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

TÜRK DİL KURUMU HAKKINDA BİLGİ	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI.....	3
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
DENETİM GÖRÜŞÜ	5

TÜRK DİL KURUMU HAKKINDA BİLGİ

Türk diliyle ilgili bilimsel çalışmalar yapmak üzere Atatürk'ün öncülüğünde, "Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak ve onu dünya dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek" amacıyla 12 Temmuz 1932'de Türk Dili Tetkik Cemiyeti (TDTC) kurulmuş, 1934 yılında yapılan kurultayla TDTC'nin adı Türk Dili Araştırma Kurumuna dönüştürülmüş ve 1936 Kurultayı'nda kabul edilen ana tüzüğün birinci maddesi ile TDTC'nin "Türk Dil Kurumu" (TDK) adını aldığı belirtilmiştir.

1982 Anayasası'nın 134'üncü maddesi ile TDK yeniden yapılandırılarak Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi ile birlikte, kamu tüzel kişiliğine sahip Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı, dört kurumdan biri olarak tanımlanmıştır.

TDK'nın kuruluş ve işleyişi ile ilgili hükümlere 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nda yer verilmiştir. Ancak söz konusu Kanun 11/10/2012 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenmiş ve 2876 sayılı Kanun (97, 101'inci maddesinin birinci fıkrası ve 103'üncü maddeleri hariç) yürürlükten kaldırılmıştır. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nu yeniden yapılandıran, 11/10/2011 tarihli ve 664 sayılı KHK ile Atatürk'ün vasiyetine uygun olarak TDK'nın tüzel kişiliği korunmuştur.

664 sayılı KHK'nin "Kurumlar" başlıklı 8'inci maddesinde; "Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi Başkanlıkları, Yüksek Kurumun kuruluşuna dâhil olan Kurumlardır. Kurumlar ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip olup, hizmet ve görevlerini mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirir." denilmekte, "Türk Dil Kurumu Başkanlığı" başlıklı 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında ise; "Türk Dil Kurumu Başkanlığı, Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan bir kurum olup, Başkan, bir Başkan Yardımcısı ve Bilim Kurulundan oluşur. Başkanlığın merkezi Ankara'dadır." hükmüne yer verilmektedir.

Söz konusu KHK'nin 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasında TDK'nın görevleri özetle; Türk dilinin kaynak eserlerini tespit ederek incelemek, yayına hazırlamak, Türkçe ile ilgili araştırmaları takip etmek, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak; Türkçenin hayatın tüm alanlarında doğru ve güzel kullanılması öncülüğünü üstlenerek gerekli uyarı ve girişimlerde bulunmak, kamuoyunu, kurum ve kuruluşları bilgilendirmek, Türkçenin yozlaştırılmasına karşı dil bilincini güçlendirmek,

Türkçenin yapısını korumak, geliştirmek; Türk dili ile ilgili derleme ve taramalar, inceleme ve araştırmalar yapmak, yazım kılavuzları, sözlükler hazırlamak, Türkçe teknik terim ve kavramlara yönelik araştırma ve incelemeler yapmak; Türkçenin tarihi ve karşılaştırmalı dil bilgilerini hazırlamak ve bunları yayımlamak; Türkçeyi dünya milletlerine tanıtacak, kullanılmasını yaygınlaştıracak uluslararası etkinlikler düzenlemek, Türkçe hakkında kongre, sempozyum, konferans, toplantı, sergi ve geziler düzenlemek, yapılan toplantılara katılmak, bu tür etkinlikleri desteklemek; görevleri ile ilgili olarak, gerçek ve tüzel kişilerle işbirliğinde bulunmak ve bu kişilerin yayımlarını izlemek, incelemek, değerlendirmek; yabancıların Türkçeyi öğrenmesini kolaylaştırıcı bilimsel çalışmalar yapmak; Türkçenin tanıtılması ve öğretilmesine yönelik olarak çalışmalar yürütmek ve bu tür çalışmaları desteklemek, Türk dili ve kültürüyle ilgili temel eserler ile bu eserlerle ilgili çeviri, sadeleştirme ve tıpkıbasım çalışmaları yürütmek, desteklemek ve bu çalışmaları yayımlamak, Türk dili ile ilgili olarak gerçek ve tüzel kişilerce yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek, görev alanına giren konularda akademisyen ve araştırmacıların yetiştirilmeleri, geliştirilmeleri için imkânlar sağlamak, ödüller ve burslar vermek, lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek; ölü ya da yaşayan dünya dillerindeki klasik eserlerin Türkçeye çevrilmesini sağlamak, yayımlamak ve basılan eserleri kütüphanelere göndermek, özgün eserlerden gerekli olanları tespit ederek süreli-süresiz yayınlar yoluyla yabancı dillere aktarmak; çalışma alanlarıyla ilgili ve öncelikli konularda projeler hazırlamak, bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine burslar vermek, ödüllendirmek ve Başbakan veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek olarak belirlenmiştir.

664 sayılı KHK'ye göre TDK'nın merkezi Ankara'da olup taşra örgütü bulunmamaktadır. Kurum örgütü Başkan, Başkan Yardımcısı ve Bilim Kurulu yönetiminde ana ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşmaktadır. TDK Başkanı, Kurumu temsil eden organı ve üst yöneticisidir. Bilim Kurulu, TDK'nın amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almakla yükümlüdür.

TDK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup ekli II sayılı cetvelde "Özel Bütçeli Diğer İdareler" içinde yer almaktadır.

TDK'nın gelirleri 664 sayılı KHK'nin 26'ncı maddesinin ikinci fıkrasında genel bütçeden yapılacak yardımlar, Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler (Atatürk, mal varlığını Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumuna bıraktığını vasiyet etmiştir.), her türlü bağış, yardım ve vasiyetler, Kurum Başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler ve diğer gelirler şeklinde belirlenmiştir.

TDK'nın bütçesi Strateji Geliştirme Müdürlüğü tarafından stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlanmakta ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek

Kurumu Yönetim Kurulunda görüşüldükten sonra, merkezi yönetim bütçesi ile birlikte yürürlüğe girmektedir. Kurum bütçesinin muhasebe işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yerine getirilmektedir. Muhasebe hizmetleri Maliye Bakanlığı'nın Say2000i saymanlık otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Sayıştay tarafından 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanarak hazırlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden;

- 1- Geçici Mizan,
 - 2- Kesin Mizan,
 - 3- Yönetim Döneminde Görev Yapan Muhasebe Yetkililerine Ait Liste,
 - 4- Kasa Sayım Tutanağı,
 - 5- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı,
 - 6- Menkul Kıymet ve Varlıklar / Teminat Mektupları Sayım Tutanağı,
 - 7- Değerli Kâğıtlar Sayım Tutanağı,
 - 8- Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu,
 - 9- Ekonomik Ayırımı Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu,
 - 10- Ekonomik Ayırımı Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları Tablosu,
 - 11- Fonksiyonel Ayırımı Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları Tablosu,
 - 12- Finansal Ayırımı Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları Tablosu,
 - 13- Kurumsal Ayırımı Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları Tablosu,
 - 14- Sayıştay İlamları Cetveli,
 - 15- Ziraat Bankası, Halkbank ve İş Bankası Mektupları,
 - 16- Taşınır Kesin Hesap Cetveli,
- Denetim Ekibine sunulmuştur.

Denetim, yukarıda sayılan cetveller ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak sonuçlandırılmıştır.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8 ve 11'inci maddeleri ile 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 7 ve 8'inci maddeleri hükümlerine göre Türk Dil Kurumu üst yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri çerçevesinde yürüttüğü denetimleri sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda ulaşılan denetim görüşünü destekleyen yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Dil Kurumu 2012 yılına ilişkin yukarıda belirtilen mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.